No. 299. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Vrijdag 16 December

Latere Berigten der vorige Courant.

BREDA. — Een der belgische bladen, *l'Observateur*, verzekert dat de tegenwoordige minister van buitenlandsche zaken in Belgie, de heer *de Meulenaere*, laatstleden Maandag zijne demissie gegeven en vorst *Leopold* dezelve gisteren aangenomen heeft; de secretaris-generaal van het departement, de heer *Nothomb*, had het voorbeeld van den minister gevolgd. Ook de overige Brusselsche bladen geven dit berigt; de *Lynx* voegt er bij, dat de oorzaak der demissie in misverstand tusschen den gezegden minister en zijne ambtgenooten was gelegen.

— In de zitting der belgische afgevaardigden van gisteren is men teruggekomen op hetgeen de minister in de vorige zitting gezegd had van een reglement van comptabiliteit, vastgesteld ten gevolge der met de oude bank geslotene overeenkomst. Een der leden, de heer *Jadot*, betoogde, dat een dergelijk reglement niet naar aanleiding van een eenvoudig administratief besluit kon vastgesteld, maar aan de kamer voorgelegd en tot wet verklaard moest worden; zijn voorstel daartoe had geen gevolg, maar werd door de kamer bij stemming bepaald, dat de stukken betrekkelijk de geslotene overeenkomst zouden gedrukt en rondgedeeld worden. Tot de discussie van het budget der middelen en wegen werd vervolgens artikelsgewijze overgegaan, nadat vooraf de heer *Gendebien* nog een voorstel gedaan had tot vermindering van de zegelregten op de buiten- en binnenlandsche dagbladen.

— De hertog *van Orleans* is in den nacht van gisteren te Brussel aangekomen.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (14 *December*) waren de fondsen genoteerd: Belg. $100\frac{1}{4}$; O. Metall. 103; Sp. Ardoin $20\frac{1}{4}$; Differed. $8\frac{1}{2}$; Nap. renten $92\frac{1}{2}$; B. Tavolière 55; Sicil. 92; Rom. L. $100\frac{1}{4}$; Id. te Antw. $98\frac{1}{2}$; Braz. $63\frac{1}{2}$. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam $\frac{1}{2}$ pCt. verlies k. z.

In de parijsche berigten bij ons heden avond ontvangen, vinden wij uittreksels uit de dagbladen van Marseille van den 8sten, waarin gemeld wordt dat de fransche troepen binnen Constantine zouden getrokken zijn. De tijding was met de stoomboot van Genua aangebragt, waar dezelve door een vaartuig van Sardinie was aangekomen. Ter verklaring nu, hoe men het eerst een dergelijk berigt op Sardinie zou ontvangen hebben, wordt gezegd, dat het schip de *Montebello* ter hoogte van genoemd eiland den afloop der expeditie moest afwachten, om vervolgens naar Bona terug te keeren, van waar hetzelve alsnu, na de inname van Constantine, terstond die orde per stoomboot zou toegezonden zijn.

Het Fransch gouvernement heeft eene telegrafische depeche uit Perpignan, van den 6den doen bekend maken, waarin vermeld wordt, dat op den 3den aan de municipaliteit en de junta van wapening te Barcelona eene serenade was gegeven, ten blijke van erkentelijkheid voor het door die autoriteiten aan het centraal bestuur te Madrid gezonden adres of protestatie tegen de jongste voorgestelde maatregelen tegen de drukpers en personele vrijheid. De eerste alcade, *Borrel*, had het volk beloofd, dat men op den revolutionnairen weg zoude voortgaan, en was deze verklaring met het geroep van: leve de vrijheid, leve het souvereine volk! beantwoord. Indien dit zoo waarheid is - wordt in het telegrafische berigt gezegd - mag men eene derde afscheiding van Katalonien te gemoet zien.

Hetzelfde berigt verzekert, dat de generaal *Borso* den 22sten November 4000 insurgenten nabij Venaroz had verslagen.

— De laatste berigten van Bajonne zijn van den 9den en houden tot naschrift dat *Espartero*, door *Villareal* en *Eguya* aangevallen, genoodzaakt geweest was met verlies van veel volks terug te wijken. De dagteekening van dit terugdrijven wordt niet opgegeven, maar de daadzaak schijnt overeen te komen met hetgeen in de korrespondentie uit Bayonne van den 8sten, zie hierboven, reeds vermeld werd. De karlisten verspreidden het gerucht, dat *Espartero* genoodzaakt was geweest tot Portugalette terug te wijken, maar zulks was onwaar. Bilbao bleef steeds geblokkeerd en werd nog immer beschoten.

In brieven uit Madrid van den 5den wordt verzekerd, dat *Narvaez*, *Gomez* bleef vervolgen en wel 4000 karlisten in zijne handen gevallen waren; hoedanig het eigenlijk, met dezen karlistischen chef, na zijne neerlaag op den 25sten, gesteld is, zal nader uit meer stellige berigten moeten blijken.

In berigten uit Lissabon, over Londen, tot den 29sten, wordt gewag gemaakt van eene amnestie door de koningin aan de personen verleend, die zich in de jongste poging tot verandering van het staats-bestuur, op den 4 en 5 November gemengd hadden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den December.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren werd ten 11 uren geopend. Er waren 49 leden, mitsgaders de ministers van buitenlandsche en binnenlandsche zaken, van justitie en finantien, tegenwoordig. — Werd ontvangen een verzoekschrift van *D. Brinkman*, zich beklagende over de belasting voor de Steenenhoeksche Vaart. — De heeren *Dedel* en *Repelaar* verontschuldigen zich schriftelijk wegens het niet bijwonen der zitting, de eerste wegens ongesteldheid, de laatste wegens ambtsbezigheden. — De centrale sectie doet verslag nopens twee voordragten, te weten: die nopens de ligting der nationale militie in 1837, de andere nopens de beteugeling van woelingen.

Aan de orde van den dag waren de beraadslagingen nopens de begrootingswetten.

Onderscheiden sprekers, als de heeren *Op den Hooff*, *van Dam*, *de Bordes*, *van Sytzama*, *Hooft*, *de Jonge* en *van Reenen*, bragten bedenkingen in het midden nopens de wettelijkheid der voorstellen, wegens het, aan den eenen kant, *pro memorie*, uittrekken op de staatsbegrooting van de uitkeering van *f* 2,500,000 aan het sijndicaat, en, aan de andere zijde, het magtigen van dat sijndicaat tot vervreemding van effecten, en nog wel tot hooger bedrag dan die uitkeering. Voorts had men bezwaar in het niet plaatsen van onderscheiden posten op de begrooting, als nopens het batig slot der Oost-Indische rekeningen, nopens oorlog, den raad van adel en anderen. Andere bezwaren waren geput uit het cijfer der begrooting, dat men 3 ton hooger vond dan dat der vorige; [illegible] schijnbare vermindering van uitgaven alleen gekomen is door den aftrek van *f* 5,600,000, behoorende tot de 5 pCt. schuld. Eenige dezer leden keurden de vermindering van opcenten op het personeel op zich zelve goed, maar meenden, dat andere accijnsen, zoo als het patent, en inzonderheid de grondbelasting, wel zoo veel aanspraak op afneming hadden. Andere leden, met namen de heeren *de Jonge* en *Hooft*, begrepen dat, daar de behoeften van den staat altijd dringende bleven, ten gevolge van den staatkundigen toestand, waarin men, zijns ondanks, verkeerde, nog aan geene vermindering van opcenten moest worden gedacht. In stede van die vermindering, moest men toch nu tot ingewikkelde, misschien onwettelijke operatien toevlugt nemen, die de schatkist in de toekomst meer zouden drukken, dan indien de opcenten onverminderd waren gebleven. Sommige leden, vooral de heer *van Reenen*, drongen op eene herziening van de belastingwetten aan, en allen meenden nadere inlichtingen van den minister van finantien te moeten afwachten, alvorens zij hunne stem konden bepalen, of dezelve in eene goedkeurende veranderen.

De heeren *van Rappard* en *Luyben* betoogden dat, ondanks al deze bedenkingen, van hoe zwaarwigtigen aard ook, het welbegrepen belang des staats medebragt, de begrootings-wetten aan te nemen, en wel op grond, dat, bij goedkeuring van het *status quo*, ook de middelen tot handhaving van hetzelve aan de regering moesten worden verstrekt. Beide sprekers meenden, namelijk, zonder de geheimhouding te kort te doen, welke na de jongste staatkundige mededeeling opgelegd was, openlijk te mogen belijden, dat zij door die mededeeling de overtuiging ten volle verkregen hadden, dat de Regering alle in haar bereik zijnde middelen had te werk gesteld, om de staatkundige geschillen met Belgie tot een einde te brengen; dat dezelve hierin buiten haar toedoen was verhinderd, en het *status quo*, hoe nadeelig op zich zelve, voor het tegenwoordige het standpunt was, waarop men moest blijven staan. De heer *Luyben* verklaarde, dat hij dien toestand anders als hoogst schadelijk achtte, en het der Regering op het hart drukte, ook voortaan geene gelegenheid onaangeroerd te laten voorbijgaan, om uit den maalstroom van de laatste zes jaren te geraken. De heer *van Rappard* deed de omstandigheid uitkomen, dat wij door het zoogenaamde regt, of liever onregt, van den sterkste, niet slechts tot het *status quo* genoopt werden, maar dit ons zelfs de magt benomen heeft, om des noods tot de wapenen toevlugt te nemen. Hij zag in eene beslechting tusschen de beide geschil voerende partijen, geenerlei waarborg van de zijde van Belgie.

Ten half 4 ure werd de vergadering gescheiden, met bepaling van het vervolg der beraadslaging op morgen om [illegible] half elf ure.

— Naar men verneemt heeft Z. M., in het belang van het onderwijs der nieuwe bevolking van Eijerland, op het eiland Texel, aan de aldaar te vestigen school eene Rijks jaarwedde verbonden.

— Aan den gepensioneerden kapitein *T. de Ronde* is, zonder bezwaar voor den Lande, de titulaire rang van majoor verleend.

Bij de 8ste afdeeling infanterie is in rang en ancienniteit overgeplaatst, de 1ste luitenant van het 2de bat. jagers, *P. P. van Gorkum*; terwijl op gelijken voet bij het dienstdoende leger in de Oostindië zijn overgeplaatst, de 1ste luitenants *H. H. Greyghthon* en *B. F. J. H. le Bron de Vexela*, mitsgaders de tweede luitenants *J. F. A. van Dionant* en *W. F. Engelbert van Bevervoorde*, respectivelijk van het 2de bat. jagers der 12, 14 en 18de afdeelingen.

Tot tweede luitenant bij de infanterie in de Oostindië is benoemd, de graaf *E. F. Bentheim Teklenburg Rheda*.

Eervol is ontslagen *G. W. G. Muller*, tweede luitenant bij de 2de afdeeling mobile geldersche schutterij.

— Te 's Hage is den 13den dezer overleden Mr. *A. A. Stratenus*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van het Koninklijk Nederlandsche instituut, lid van den raad van state en lid der staten van Holland.

— Men berigt uit Leeuwarden dd. 12 December:

Men heeft te Marum (Provincie Groningen), even als in de gemeente Leek, gedurende den storm van 29 November, opgemerkt, dat de barometer ten half 7 uur op 18 Engelsche duimen teekende; zelden is er zulk eene daling waargenomen. Ook houdt men het er daar voor, dat deze storm in verband stond met eene elders voorgevallene aardbeving; ten minste is het voorgekomen, dat de grond in beweging is geweest, want, gedurende het hevigste van den storm, is de pompput van *A. E. Palsma*, in Marum, van zelve beginnen te werken, zoo dat het water gestadig het pompgat uitstroomde.

Van Schokland schrijft men dat de jongste orkaan zich ook daar op eene geduchte wijs heeft doen gevoelen en het eiland zoodanig heeft geteisterd dat men eene doprscheuring vreesde. Aan de oostzijde, tusschen de Emmeloord en de Molenbuurt is ongeveer 300 ellen paalwerk geruïneerd, waarvan ruim 100 ellen totaal is weggeslagen, zoodat de communicatie gestremd is.

De Londensche berigten tot den 11den houden weinig van aanbelang. Op het bureau van de buitenlandsche zaken had men depeches van den Engelschen gezant te Lissabon van den 2den dezer ontvangen. Verscheiden kabinets-ministers hadden den 10den eene bijeenkomst gehouden. — In eene laatstelijk gehoudene vergadering der algemeene Iersche associatie, heeft *O'Connell* op nieuw het woord gevoerd, en werd op zijn voorstel door de vergadering besloten, dat het wenschelijk was in elke Iersche landgemeente twee zoogenaamde vredemakers aan te stellen, waarvan de een door den geestelijke der parochie, de andere door de inwoners zou benoemd worden, en wier werk zou zijn eensdeels op de verkiezingen te werken, anderdeels de onderlinge twisten en vechtpartijen voor te komen.

Ter Londensche beurs van den 10den dezer waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 88⅝; Ned. 2½ pCt. 53⅞; Spanje Ardoin 19⅝; Portugal 3 pCt. 29½; Braz. 8.

FRANKRIJK.

PARIJS, (DINGSDAG) DEN 13DEN DECEMBER.

De *Moniteur* behelst heden morgen in zijn niet officieel gedeelte de volgende telegraphische depeche, uit Toulon van den 11den December.

» Bona.

» De maarschalk *Clausel* aan den minister van oorlog.

» Het doel der expeditie naar Constantine is niet ten volle bereikt. Dezelve is, in zeker opzigt, door een buitengewoon voorval, dat buiten alle berekening lag, in eene eigenlijke sterke verkenning veranderd, ten gevolge waarvan ik, door mij te Guelma te vestigen eene stelling genomen heb op drie kleine dagmarschen afstand, van Constantine."

» Z. K. H. de hertog van Nemours is welvarend.

» De expeditie heeft op den weg van Bona naar Constantine geen enkelen vijand noch eenigen hinderpaal ontmoet; op den marsch kwamen de stammen onze troepen te gemoet, hunne blijdschap te kennen gevende wegens den aantogt der Franschen op Constantine. . . . . . "

(Afgebroken door de duisternis.)

Deze telegraphische depeche heeft tot vele uitleggingen over den aard der buitengewone omstandigheid, waarvan in dezelve gesproken wordt, aanleiding gegeven, doch de meest algemeene opvatting was, dat men de stad verlaten had gevonden. In deze meening vindt men zich bevestigd door de volgende regels, die het *Journal des debats*, bij wijze van toelichting, op de depeche laat volgen:

» Men verzekert dat het gouvernement heden avond depeches uit Constantine ontvangen heeft.

» Voor Constantine gekomen, heeft het fransche leger, naar men zegt, de stad ontmanteld en bijna geheel verlaten gevonden. Hetzelve heeft zich de stad zonder slag of stoot meester gemaakt.

» De maarschalk *Clausel* zou *Yussuf*-bey te Constantine gelaten hebben en met het leger te Bona zijn terug gekeerd.

Na eenen dergelijken uitslag mag men rekenen, dat onze troepen nagenoeg een' nutteloozen togt hebben gemaakt en de met veel ophef aangekondigde togt naar Constantine met der daad mislukt is.

— Omtrent de spaansche zaken worden door de ministeriele bladen wederom vier telegraphische berigten bekend gemaakt. De eerste behelst de reeds vermelde aankomst van *Gomez* te Osuna met het overig deel zijner bende na de neerlaag van den 25sten. De tweede depeche vermeldt, dat *Espartero* aan de andere zijde der rivier van Bilbao wederom overgegaan is, zoo het heette om de reserve te gemoet te gaan, die van Balmaceda moest komen. Van de karlistische zijde wordt dien terugtogt opgegeven als het gevolg van eene neerlaag door *Espartero* geleden. De tegenpartij beweert echter, dat de constitutionele opperbevelhebber zulks vrijwillig zoude gedaan hebben, hetgeen uit den aard der zake echter minder waarschijnlijk van komt.

De beide laatste depeches zijn van den volgenden inhoud:

» Bayonne, 10 December.

» Niets nieuws omtrent Bilbao. Men gelooft dat de inname dezer stad zal afhangen van den uitslag der operatien tegen *Espartero*, welke den 6den te Portugalette versterkt is geworden door vijf bataillons van de reserve. De karlisten hebben te vergeefs beproefd de brug van Deserto te vernielen. — De brigadier *Albuin* heeft den 4den nog 150 paarden aan *Cabrera* ontnomen. De bisschop van Pampeluna behoort onder het getal der gevangenen."

» Bayonne, 10 December.

» Niet regtstreeksche rapporten houden, dat *Alaix* in den nacht van den 25sten *Gomez* te Alcaudete achterhaald heeft, zijne bende verstrooid en veel volks van hem gedood of gevangen genomen heeft."

De bijzondere berigten uit Bayonne tot den 9den bevestigen den terugtogt van *Espartero* op den anderen oever van den Nervion, zoo steeds gezegd wordt, tot het te gemoet trekken der reserve, die, sterk 4000 man, te Portugalette zou aangekomen zijn. Intusschen blijkt het uit een ander schrijven van St. Sebastiaan van den 7den dezer, dat er 200 gekwetsten naar Portugalette waren gevoerd, zoodat het wel onbetwistbaar is, dat het, voor den terugtogt van *Espartero*, tot een gevecht tusschen de beide partijen moet zijn gekomen. — Uit laatstgemelde plaats wordt steeds gemeld, dat de Engelschen de stad tot eene geduchte vesting en wapenplaats maken.

— De bijzondere berigten uit Madrid tot den 5den doen blijken dat men ook daar geheel teruggekomen was van den blijden indruk op het eerst overgegeven rapport van *Narvaez*, wegens zijn op *Gomez* behaald voordeel ontstaan en overtuigd geraakt, dat die generaal hetzelve op eene belagchelijke wijze had vergroot. De Madridsche courant van den vorigen dag hield een rapport, dat *Gomez* zich te Despenaperros bevond, en ter Madridsche beurs van den 5den verzekerde men, dat hij te Santa Cruz de Mudela was binnengetrokken, waar een groot deel rations door hem waren geëischt. Een rapport van *Narvaez*, uit Osuna van den 27sten, houdt niets anders, dan dat hij met de kavallerie en de 3de afdeeling de bende van *Gomez* vervolgde, door hem, dit berigt nog op 4 à 5000 man begroot.

In de cortes-zitting van den 5den werd beraadslaagd over de jongste voorstellen van het ministerie betrekkelijk de beperking der drukpers en der personele vrijheid. De heer *Calatrava* zoude verklaard hebben, dat hij wilde aftreden, indien de cortes de hem bij de ontwerpen gevraagde volmagt weigerden; men dacht dat dezelve echter wel eenige wijziging zouden ondergaan.

— Heden (13 *December*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 107,50; 3 pCt. 78,90; Nap. renten 97; Spanje Ardoin 20⅜, ⅞; Pass. 5⅞; Differed. 8⅜.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 *December*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52$\frac{11}{16}$, 53$\frac{1}{16}$; dito 5 pCt. 99¾; Kansbill. 22⅛, ¼; Amort.-Sijnd. 4½ pCt. 93⅛; dito 3½ pCt. 76¼; Handelm. 180, 180¾, 180½; Ardoins 85 £, 20, ⅛; dito onbep. st. 19¾; Uitgest. 8¼; Fr. 3 pCt. 80¾; Columb. 16¼; Peruan 13.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.